

Rapport 2005:29

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Tornbyområdet

Ny elledning

Skäggetorp 1:1
Linköpings stad och kommun
Östergötlands län

Rickard Lindberg

Tornbyområdet

Ny elledning

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	3
Områdesbeskrivning	3
Tidigare arkeologiska undersökningar	4
Syfte och frågeställningar	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter	5

Ö S T E R G Ö T L A N D S   L Ä N S M U S E U M
K U L T U R M I L J Ö A V D E L N I N G E N

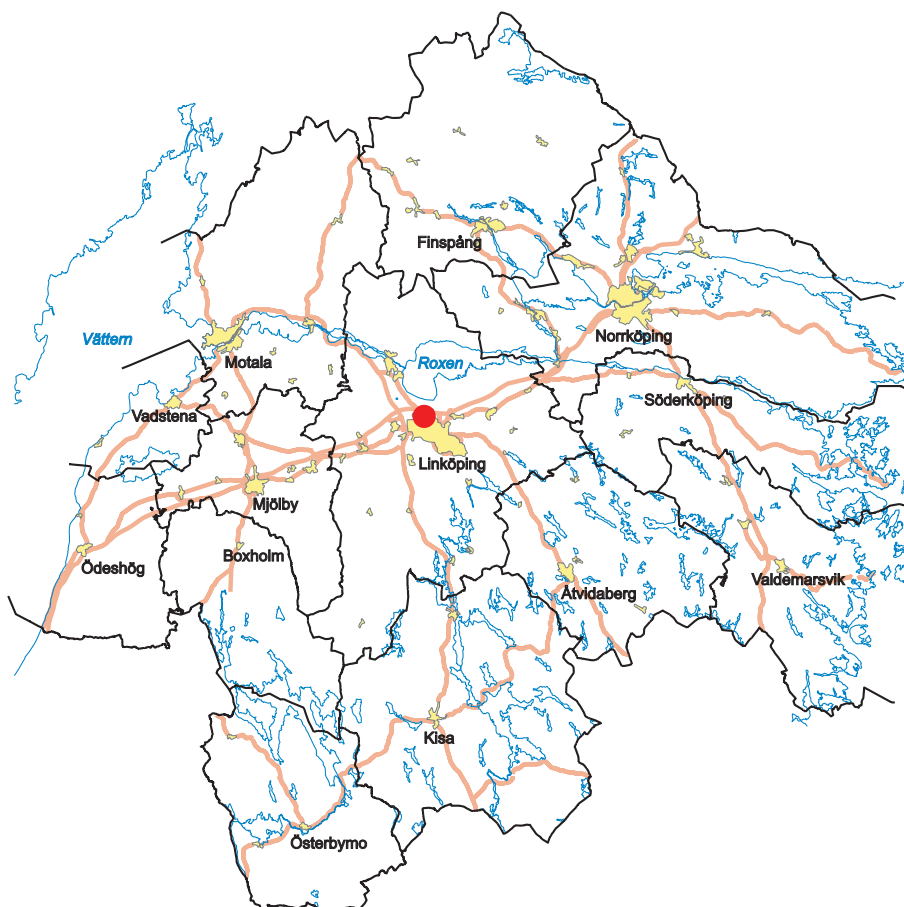
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
lansmuseum@lansmus.linkoping.se • www.linkoping.se/lansmuseum

Sammanfattning

Den arkeologiska utredningen föranleddes av en ny elledning i Tornbyområdet, Skäggetorp 1:1, Linköpings stad och kommun. I området planerades ett 10 kV kabelförband. Schaktbredden bedömdes till ca 1 m och schaktdjupet till 0,6 m. Utredningen utfördes i två etapper varav den första bestod av kart- och arkivstudier samt besiktning. Den andra etappen genomfördes som en sökschaktsundersökning på valda delar av den aktuella sträckningen.

Vid den arkeologiska utredningen etapp 1 konstaterades att i närheten av det aktuella exploateringsområdet finns lämningar av bland annat skålgropar, boplatser, m m. Totalt grävdes två schakt. I dessa konstaterades att enbart recenta fyllnadsmassor kom att beröras av markingreppet. Inga lagskyddade lämningar påträffades.

Rickard Lindberg
antikvarie

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 i samband med byggnationen av ett nytt 10 kV kabelförband i Tornbyområdet, Skäggetorp 1:1. Utredningen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Uppdragsgivare var Linköping Kraftnät AB vilka även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för utredningen samt rapportarbetet är under-tecknad.

Områdesbeskrivning

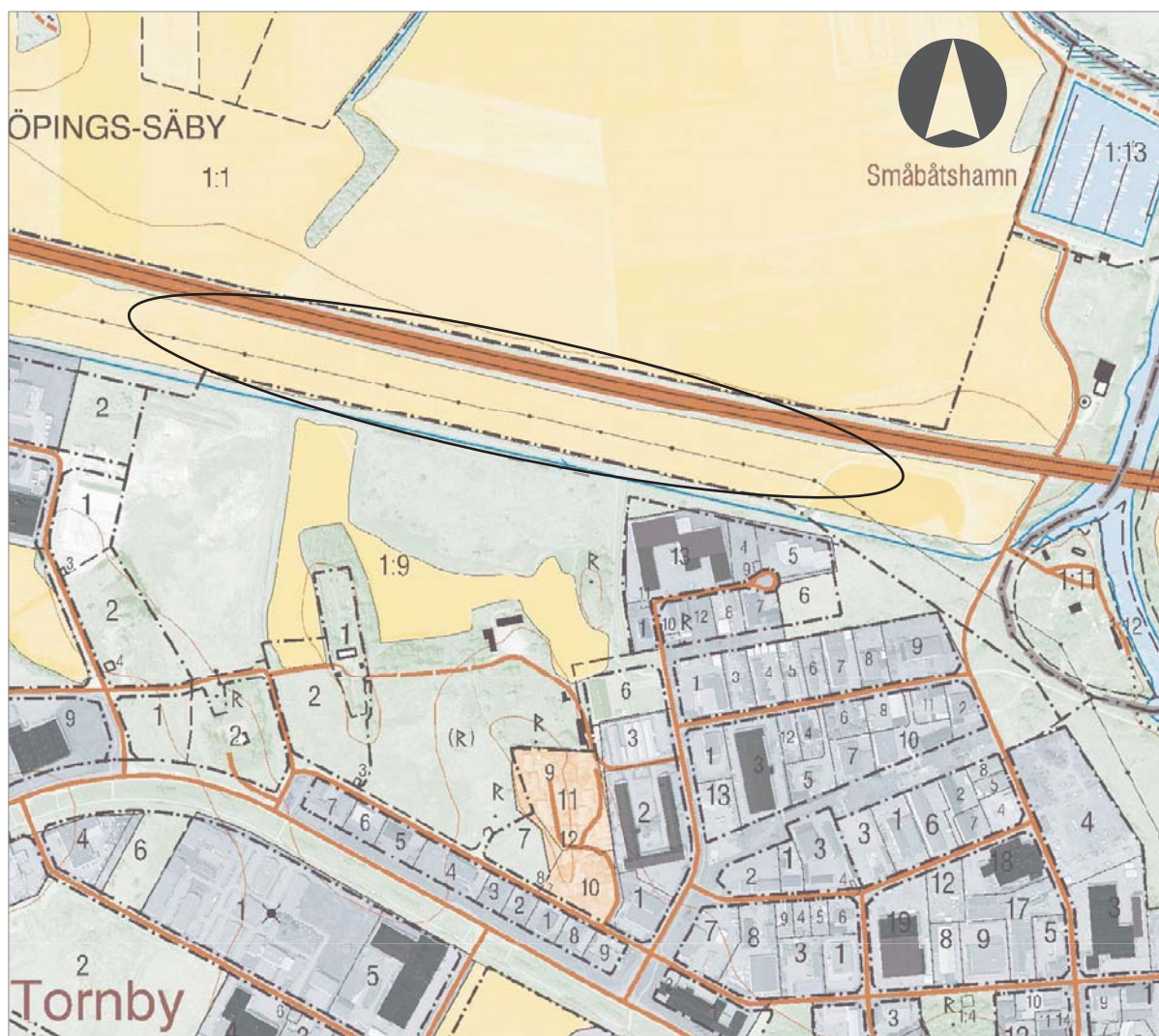
Tornbyområdet är beläget i Linköpings norra utkant. Den arkeologiska utredningen utfördes i områdets norra del mellan den nu befintliga bebyggelsen och E4:an.

Området har under de senaste decennierna omvandlats från åker till industri- och affärsområde. En

rad olika arkeologiska undersökningar har utförts i området. Dessa har visat att det främst finns lämningar från järnålder men även inslag från andra tider. Flera av ortnamnen i området, såsom Tornby, Ullevi m fl, kan härledas ned till järnålder (Karlenby 1996:9).

I närområdet finns det en rad fornlämningar av olika karaktär, men älvkvarnsförekomster (RAÄ 99, 100, 107, 112, 272, 273 m fl) och boplatser (RAÄ 322 324, 325, 328, 337, 345 m fl) är de vanligaste lämningstyperna. Det finns dock även andra registrerade fornlämningar i området så som gravfält (RAÄ 101, 160, 161 och 329) och stensättningar (RAÄ 98 och 105).

Roxens ursprungliga strandlinje, som den var innan sjön sänktes, följer till stora delar 35-meterskurvan över havet. Mark som ligger mellan 35 och 40 meter över havet har bedömts som olämplig för boplatser men

Figur 2. Utdrag ur Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

lämplig för fodertäkt och bete under förhistorisk tid. Boplatserna framkommer främst från 40 meter över havet och uppåt (Karlenby 1996:10). Markingreppet utfördes mellan 35- och 40-meterskurvan, på gränsen för vad som kan ses som lämpligt förhistoriskt boplatssläge, dock fanns det möjlighet att finna spår av strandnära aktiviteter som t ex fiske.

Tidigare arkeologiska undersökningar

Flera av boplatserna är undersökta, RAÄ 322 (Karlenby 1996), 325 (Wickman-Nydolf 1996), 328 (Hörfors 1992), 345 (Nielsen 2003 m fl) för att nämna några. Även området runt RAÄ 100, en skålgropslokal, har varit föremål för en undersökning (Larsson 1983). RAÄ 100 ligger ca 200 m söder om elledningen. Inget av arkeologiskt intresse framkom vid Larssons undersökning men han konstaterade att det fanns påförda schaktmassor som skall ha ditförts på 1950- och 60-talen. Schaktmassornas mäktighet uppgick till mellan 1,30 och 2,10 m (Larsson 1983:1). Detta bekräftades även vid en undersökning inför en ny cykelväg i området. Vid undersökningen påträffades ditförda massor som bedömdes vara delar av en gammal soptipp (Ohlsén i manus).

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska utredningen var att fastställa huruvida fast fornlämning kom att beröras av det planerade arbetet. Om fast fornlämning framkom skulle om möjligt schaktsträckningen justeras så att fornlämning inte berördes.

Utredningens resultat ligger till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömning i ärendet.

Figur 3. Utdrag ur Fastighetskartan med sökschakten markerade. Skala 1:2 000.

Metod och dokumentation

Den arkeologiska utredningen omfattade två steg. Etapp 1 bestod av besiktning i fält samt kart- och arkivstudier. Utredningens etapp 2 utfördes i form av sökschaktsgrävning. Sökschakten öppnades med maskin på utvalda platser, lämpliga ur fornlämningssynpunkt. Schaktbredden var ca 1,0 m och schaktdjupet 0,6 m. Den totala schaktlängden uppgick till ca 12,0 m.

Resultat och tolkning

Totalt grävdes två schakt. I dessa konstaterades att enbart recenta fyllnadsmassor kom att beröras av markingreppet. Inga äldre lagskyddade lämningar påträffades varför Östergötlands länsmuseum bedömde att markarbetet kunde fortsätta utan ytterligare arkeologiska åtgärder.

Referenser

Hörfors O & Persson H. *En boplatz från äldre järnålder vid Ikea. RAÄ 328. Kv Glasrutan (NV-del), Linköpings stad och kommun, Östergötland.* Östergötlands länsmuseum. K-avdelningen.

Karlenby L. 1996. *Ullevi - En boplatz under 4000 år. Arkeologiska undersökningar RAÄ 161, RAÄ 322. Kvarteret Glasrutan 2, Linköpings kommun, Östergötland.* Riksantikvarieämbetet. UV Uppsala 1996:53.

Larsson T. 1983. Rapport. *Fornlämning nr 100. Tornby industriområde (norra delen), Linköpings stad, Östergötland.*

Nielsen A-L. 2003. *Arkeologisk förundersökning. Från järnålder till 1600-tal i Stora Ullevi. Linköpings stad och kommun, Östergötland.* Riksantikvarieämbetet. Avdelningen för arkeologiska undersökningar. UV Öst rapport 2003:13.

Ohlsén M. Rapport i manus. *Cykelstaden Linköping.* Östergötlands länsmuseum.

Wickman-Nydolf G. 1996. *Arkeologisk undersökning, Etapp 1 och 3. Lilla Ullevi. RAÄ 325. Linköpings stad och kommun, Östergötland.* Riksantikvarieämbetet. Avdelningen för arkeologiska undersökningar. Rapport UV Linköping 1996:55.

Tekniska uppgifter

Lokal	Skäggetorp 1:1
Stad	Linköping
Kommun	Linköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	Intill RAÄ 99, 100 och 325 m fl
Ekonomiska kartans blad	085 57 (8F 5h LINKÖPING)
Koordinater	X6478300-6479000, Y1489500-1487800
Koordinatsystem	Rikets
Höjdsystem	Rikets
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
Länsstyrelsens diarienummer	431-17544-04
ÖLM diarienummer	694/04
ÖLM kontonummer	530206
Uppdragsgivare	Linköping Kraftnät AB
Kostnadsansvarig	Linköping Kraftnät AB
Projektledare	Rickard Lindberg
Fynd	-
Foto	-
Analyser	-
Grafik	Rickard Lindberg
Grafisk form	Lasse Norr
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket dnr 507-99-499
ISSN 1403-9273	Rapport 2005:29 © Östergötlands länsmuseum